

Het stigma voorbij: Vereniging Ons Tehuis & mijn eigen verhaal in de bijzondere jeugdzorg

In 2019 werd ik gemeenteraadslid in Ieper en daar komen ook verschillende andere mandaten bij kijken. Voor mij is het meest bijzondere mandaat een zitje in de Raad van Bestuur van VOT (Vereniging Ons Tehuis). Waarom? Omdat ik een ervaringsdeskundige ben. Van mijn twaalfde tot mijn achttiende verjaardag verbleef ik bijna constant in de open instelling Home Phillip Speth (HPS) in Kapellen. Ik ging af en toe naar huis, maar dat gebeurde eigenlijk zelden. Ik wil via deze open brief deels het stigma proberen wegwerken dat er rond bijzondere jeugdzorg hangt. En ik hoop dat mijn verhaal ook anderen kan inspireren om door te zetten, hoe lastig de drempels soms ook lijken.

Het neerpennen van dit verhaal kon ik natuurlijk al veel langer gedaan hebben, maar de basis om er nu mee naar buiten te komen, werd gelegd tijdens mijn mandaat voor VOT. Eerst en vooral door de rondleiding die we in juni kregen. 85% van de aanwezige politici keek hun ogen uit en was onder de indruk. Ze hadden amper een idee over de levenssituatie van deze jongeren of over de redenen waarom deze jongeren in VOT verblijven. Enkelingen dachten zelfs dat het door hun eigen toedoen was dat ze hier terecht kwamen. Daarnaast moet ik ook eerlijk toegeven dat het voorzitterster Loes Vandromme was die me dat laatste zetje gaf. “Je moet hier iets mee doen Jordy. Je kan meer betekenen voor mensen in dezelfde situatie, ze dat extra duwtje geven om ook de cirkel te doorbreken.” Dat zette me tot nadenken en ook tot twijfelen, want eerlijk, ook ik voel nog steeds het stigma boven mijn hoofd hangen. Enkel een zeer dichte vriendengroep kent mijn verhaal uit de bijzondere jeugdzorg. Daarom is dit een grote stap, maar ik wil aan politiek doen voor mensen die het moeilijk hebben en dit is daar voor mij na veel nadenken inderdaad onderdeel van.

Ik bracht mijn jeugd inderdaad door in een open instelling, niet omdat ik een probleemkind was, maar omdat ik uit een problematische opvoedingssituatie kwam. Dit is trouwens het geval voor quasi elke jongere die toekomt in HPS of VOT. Het zijn de omgevingsfactoren die niet in de juiste plooi liggen. Het contact met de ouders, de zorgzekerheid van een gezin of problemen van de ouders zelf zorgen ervoor dat deze jongeren/kinderen niet langer in hun eigen gezin kunnen verblijven. Het zijn factoren waar je zelf amper tot geen invloed op hebt. Waarom deze jongeren/kinderen van hun gezin onttrokken worden, is voor veel mensen al één van de onduidelijkheden. Dit kan door een samenloop van omstandigheden, een cirkel, waar ze niet zelf voor hebben gezorgd. En in zo'n tehuis helpen ze je tot op een bepaald niveau om daar uit te breken.

Waarom het zo moeilijk was? Ik zat in een constante spreidstand tussen gezin en het uitwerken van mijn eigen pad. Je neemt het eerst jezelf kwalijk, dan je ouders en later de maatschappij. Toen ik 12 jaar was, begreep ik niet hoe dit kon gebeuren. Het enige wat ik wenste, was terug naar huis gaan, dichtbij mijn moeder, ook al kon zij niet goed of moeilijk voor me zorgen. Ik zat constant met een dubbel gevoel en probeerde ook terug naar huis te gaan. Dat deed ik op mijn 15de, maar na de zomer keerde ik al op die stappen terug. Hoe dichterbij de 18, hoe meer ik mijn eigen pad probeerde uit te stippelen en mij wilde onttrekken aan de omgeving van de instelling. Mijn weg liep verder via mijn tante, waar ik inwoonde bij het begin van mijn universitaire studies. Ik was echter zo zelfstandig geworden dat aarden in een gezin moeilijk werd. Daardoor besloot ik om na anderhalf jaar op mezelf te gaan wonen en verder te studeren.

Het traject om jongeren in mijn situatie op te volgen, is niet goed genoeg. Hulp aanvaarden is niet altijd simpel en dat stoort me vaak. Daar moet iets aan veranderen. En weet je waarom dit dringend moet aangepakt worden, waarom het taboe keihard doorbroken moet worden? Omdat uit de cirkel breken al quasi even moeilijk is als erover praten. Je start twee trappen lager in de maatschappij en vanuit een situatie van kansarmoede moet je de ladder op. Zo blijkt uit de cijfers van VOT dat er

amper jongeren verder studeren. In HPS was ik één van de eerste jongeren die naar de universiteit trok. En ook dat was geen sinecure. Het CLB was kritisch en er loerde altijd wel een financiële tegenslag om de hoek bij het betalen van mijn eigen studies. Het OCMW ondersteunde me wel, maar werken was een must.

Alle hordes genomen en net iets meer dan 10 jaar nadat ik de open instelling verliet, voel ik me gesterkt om mijn verhaal te delen. De cirkel heb ik doorbroken. Ik heb twee masterdiploma's, een geestige job in de reissector, ben fractieleider voor Groen Ieper, gelukkig getrouwd en maatschappelijk geëngageerd. Ik wil niet als succesverhaal gezien worden, maar ik wil dat iedereen zijn eigen succesverhaal kan schrijven en hiervoor de nodige ondersteuning krijgt. De bijzondere jeugdzorg heeft nog veel werk, enerzijds om het stigma te doorbreken, maar anderzijds ook om jongeren beter professioneel te ondersteunen. Langer kunnen en mogen opvolgen op een lossere manier is hierbij een must. Het is onze taak als politici om daar aan tegemoet te komen via een deftig (beleids)kader en als ervaringsdeskundige zal ik mee de druk proberen op te voeren.

Want het Vlaamse regeerakkoord is bijzonder schrijnend. Over bijzondere jeugdzorg wordt er amper gerept. Enkel het uitbouwen van gezinswoningen wordt vermeld. Dit zijn woningen waar ouders en kinderen samen verblijven en ondersteuning krijgen. Een zeer goede zaak, maar veel te weinig. Nog geen drie jaar geleden stierf een naamgenoot van mij in erbarmelijke omstandigheden. Schrijnend genoeg is er sindsdien niets veranderd. Laten we dat samen doen, de verandering inzetten van onderuit. Door samen het stigma voorbij te gaan en vanuit de politiek oplossingen te bieden aan jongeren die het moeilijk hebben. Want toen ik 18 was, verweet ik mijn ouders. Vandaag, op mijn 28, verwijt ik de maatschappij. Een maatschappij die jongeren in dergelijke situaties niet voldoende helpt via een degelijk sociaal kader.

Een sociaal kader, dat wil ik ook persoonlijk proberen bieden. Ik ben in de politiek gestapt om iets te betekenen voor zoveel mogelijk mensen en wil dat met het hart op de juiste plaats blijven doen, ook voor jongeren in moeilijke situaties. Zit je in VOT, HPS of in een andere instelling en heb je wilde toekomstdromen maar weet je niet hoe eraan te beginnen? Stuur me dan een mailtje via gemeenteraad.jordy@gmail.com. Dan gaan we samen op de koffie en het stigma voorbij.